

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קט"ז ע"א

כפי מה שהתנו השבטים על שבט בנימין שלא תירש בת עם האחים, מה הדין במקרים הנ"ל?

כשאינ בניס ויש רק בנות	כשיש בניס – אחי הבת	
יורשת הכל	לא תירש ¹	דין בת הבן
יורשת עמהם	לא תירש	דין בת הבת

בבא דף קט"ז סע"א וע"ב

מהו סדר הקדימה באופנים דלהלן?

אבי האב – אחי המת	אבי האב – אחי האב	
אחי המת ³	ספק ²	לרמי בר חמא
אבי האב ⁴	אבי האב	לרבא

בבא בתרא דף קט"ז ע"ב

ראובן בכור בן יעקב שאינו בכור, דינו שאינו נוטל פי שנים בנכסי יצחק, מדוע? [תד"ה ושהיה].

מה שאינו נוטל פי שנים מאחיו	מה שאינו נוטל פי שנים מעשו	
בכור לא נוטל בראוי כבמוחזק	בכור לא נוטל בראוי כבמוחזק	לרשב"ם
בכור לא נוטל בראוי כבמוחזק	משום שלא שייך ⁵	לתוס'

¹ וזהו המקרה שהוצרכה התקנה הנ"ל, דאף שמן הדין יש לה לרשת במקום אביה את חלקו, תקנו מכח הפקר ב"ד הפקר שלא תירש, והטעם דכיון שכל נחלת בנימין נתחלקה עתה לשש מאות איש, וא"כ לכל אחד ואחד יש חלק גדול, ובת שתירש ותנשא לשבט אחר תגרום שתעבור נחלה גדולה משבט בנימין לשבט אחר.

² ודחה רבא את ספקו – דהא אב קודם לכל יוצאי ירכו.

³ ואף שגם בזה הסתפק רמב"ח, מ"מ בזה ביארה הגמ' שסברת רמב"ח דאף דאמרין שהאב קודם לכל יוצאי ירכו, היינו יוצאי ירכו שלו דוקא, אבל לא ליוצא ירכו של בנו, ולכך כשבאים לרשת אברהם (סבא) ויעקב (נכד – בן האב) בנכסי עשו (אח יעקב), יעקב קודם, דיעקב אינו יוצא ירך אברהם אלא ירך יצחק בן אברהם, ולכך אין אברהם קודם.

⁴ וראה בתד"ה אבי האב, שלפי סברא זו אין בן יורש את אביו אם אבי אביו קיים, דהרי ס"ל שבמקום שיעקב יירש את עשו אברהם יורשו, והיינו שהנחלה שהייתה ראויה ליצחק יורשה ממנו אברהם אביו ולא בנו יעקב.

⁵ כך הקשו תוס' על רשב"ם, דהא מה שאין ראובן יורש פי שנים מעשו בנכסי יצחק זה אינו מטעם שאינו נוטל בראוי כבמוחזק, דפשיטא שלא יטול דהרי אביו יעקב לא היה בכור, וא"כ מכח מה יטול פי שנים. ולכך פירשו דטעם זה שאינו נוטל בראוי כבמוחזק מיירי כשאחיו חולקים חצי חצי עם עשו, שבחצי של אחיו אינו נוטל פי שנים, משום שאין בכור נוטל בראוי כבמוחזק.